

Tjurigt slumpartade landskap

KONST
Galleri Nord:
Nick Furderer
"Out of town"
(Pågår till och med 18 mars)
Jag upptäcker att jag egentligen är i precis samma situation som Nick Furderer: finns det något att tillägga? I mitt fall till en tre år gammal, hyfsat täckande och välgrometerande text om hans bilder. I hans fall till en välkänd bildkonvention. Nej, egentligen inte. I någotdera fallet. Nick Furderer är i alla fall efter tre år tillbaka på Galleri Nord med utställningen "Out of town", vars innehåll, vid ett första påseende, i mångt och mycket är en tydlig fortsättning på det han

visade förra gången.

Grundmotivet är det samma: ödsliga och vemodigt tomma landskap där en sjöyta och en skogsklädd horisont håller emot en himmel som ofta spannar sig hög och trossig över jordytan. Och så ljuset förstås – och mörkret.

Antiteserna tampas om bildytorna. Ibland vinna de, ibland det andra. Det är som visualiseringar av en själslig brottning, men lika mycket atmosfäriska effekter, geologiska landprofiler, typiserade landskap som vi hittar en mängdval av i just Bergslagen. En sorts valande gränstillstånd, på en gång välkända för att inte säga inkända och samtidigt dröm-

ska, som ett minne som inte riktigt vill fåsta utan slinker ned i tidens mörka avlopp igen, siphalt och retligt.

Nick Furderer frontar en gammal svensk landskapsmålartidition som den inflyttade engelsman han är. Han har bott här så länge nu att det svenska börjat äta sig in i honom. Tidigare fanns i hans konst ett slags utanpå perspektiv och intresse för det typiserat nordiska: runor, bautasteiner, något rustikt. Men framförallt en främlingsblick på vårt invanda.

Numera ser han på sitt svenska landskap med en inifrån blick. Han ser ljuset eller

frånvaron av det. Han kisar mot horisonten och antar de väldiga skogarna, de som saknas söderut i Europa. Något vill, nationalromantiskt, vemodigt och tjurigt blickar tillbaka i hans bilder.

Här finns både en enorm tidlös vila och något hofullt, starkt och förgörande. Himlen är hög, vattnet mörkt och kallt, storsorgen som den urbana bortskämda människans möjliga och sköningslösa uppslukare – om vi inte passar oss.

Hans spanar på det där ruvande landskapet genom att arbeta sig bort från genrens bildkonventioner. Här finns knappast ett enda pensel-

stråk, utan mest slumpartad rörelse. Här är igångsättaren: väljer material som duk, plexiglas, eller papper och låter sedan pigmentet få fart ut över den fuktade ytan, täcka den för att efter mekanisk bearbetning eller upptorkningens rörelser, krackelera och skapa vattringar i ytan, bleka himlen med ljusgenombryningar eller smuga sig ned i nästan otäck mörka och ruvande skogsplymmer.

Allt är ytterligt sparsmakat, kärvt och uppfordrande. Den till sinnet glattige göre sig icke besvär, uttrycket är lika tjurigt som motiven är avskalade.

ser jag mera den typ av fotografi som den amerikanska fotografen Sally Mann gjort under senare år: släpigt obekyra och nostalgiska landskap från Virginia.

De är tagna med storfotormaskin och gasplåtar belagda med äldre tiders emulsionsblandningar. Det är experimentellt och i de färdiga bilderna flagnande ytor, skrivs både det sedda och processen in i en helhet som är en mestig visualisering av ett bortflyende minne.

Just där möts Nick Furderer och Sally Mann i ett sorts försök till kvarhållande, men som hela tiden ändå flyktar, läcker det visuella mot den givna utsläckningen.

STEFAN NILSON

NA Lördag 17 mars 2007

Reduktionen blir ett urlandskap

KONST
Galleri Nord:
Nick Furderer
Perfect tomorrow
(Pågår till och med 22 mars)

Det verkar som om världen bara med viss tvekan ville ge sig till känna. Med motstånd låt den sig bli en solteckning av ljus och skugga. Jag tänker på dessa halvt låsbara och processkräpiga bilder från fotografins barndom, en eller två av Niépce's tidigaste från 1826, eller Fox Talbots berömda "Lattice window, Lacock Abbey" taget 1835. De representerar bilder av hus och natur som både blivit ett avtryck men samtidigt tycks vara på väg bort. De återkastar en känsla av gryning eller afton när ljuset precis kommer eller skall till att vika för mörkret. Fast här är det en tvekan som handlar om en innovativ framtid i gränslandet till det okända, ett nytt medi-

ums födelse eller ostrygiga kemiska flöden.

Lång kringgång, men det är just den känslan Nick Furderers bilder förmedlar på Galleri Nord. Under det här decenniet har han vandrat allt längre in i landskapet. Landskapsmålare alltså – eller nåt. Jag är inte längre säker på att det är just ett genremåleri han vill utforska. Möjligen handlar det istället om processen kring varseblivning eller att utmana själva bildens tillblivelse, det agerande konstnärliga subjektets medverkan eller motverkan.

Hans nya bilder har blivit än mer avskalade den vanliga rekvisitan. Horisontlinjer, skogsridder och himlar finns där. Till och från ganska lått uttydda men i allt fler bilder fungerar det mera som en fixeringsövning. Abstraktionen täjns till bildens minsta bärande meningsbyggnad.

Det liknar faktiskt exponeringsövningarna i fotografins barndom. Det finns en febrig iver över Nick Furderers nya bilder. Han är på väg någonstans och låter färgpigmenten forslas, sprida eller klumpa sig med olika rinnande lösningar över papperets utforskade vita yta. Långsamt växer landskap och natur fram som, i större eller mindre grad, är slumpstyrda processer. Ibland känns det som något med mytologisk laddning varit väldigt nära ett uttecknande på bilden för att strax vända nedåt igen: In i lysnaden, som om en immig tyta suddats av detta som en undflyende antydning. Ett så lätt avtryck att det är vår hjärnas gestaltningens förmåga som får göra nästan hela jobbet.

Jag ser inte att det är ottydliga bilder. De är snarare mycket tydliga men just som reduktioner. De är nycklar till många inre vari-

anter av föreställningsvärldar som vi alla kan framkalla inför dessa vätkomponerade retningar: Bilden av urlandskapet.

Världen blir synlig genom våra sinnen. Kanske ser den inte riktigt ut så i någon sorts saklig eller objektiv rannsaking, men Nick Furderer skapar landskapsningar som blir fantastiska och inspirerande utmaningar. I hans skymningsbilder upplöses den i solljuset väl sedda, vanliga, världen. I de allt längre skuggorna, den tilltagande svårnatten, öppnar sig nya scenerier som gärna laddas ned från våra inre föreställningar. De är närmast just då ljuset kommer eller sviker världen. Möjligen bär de hoppet om en perfekt morgondag.

STEFAN NILSON